

[Statsministeren.]

strukturtilpasning inden for landbruget, som man ud fra almene økonomiske synspunkter må tillægge en betydelig vægt. I det forslag, der nu fremsættes, er man endt med den kompromisløsning, at bopæl på én ejendom her i landet giver adgang til, at man frit kan erhverve én ejendom til, hvilket for så vidt er i overensstemmelse med den hidtidigt gældende lovgivning, som denne åbner fri adgang til erhvervelse af to landbrugsejendomme, dog uden bopælskrav. Bopælskravet finder kun anvendelse ved fremtidige erhvervelser og får således ikke virkning for de nuværende ejere af landbrugsejendomme.

Landbrugsministeren vil i sin redegørelse omtale lovforslagenes principielle bestemmelser, ligesom han vil omtale de punkter, på hvilke forslagene medfører ændringer i gældende lovgivning.

På baggrund af de foreslåede regler om skærpet kontrol med omsætningen af landbrugsejendomme har regeringen anset det for forsvarligt, at der åbnes øget adgang til samdrift af landbrugsejendomme.

De seneste års udvikling inden for landbruget i retning af øget mekanisering har — i forbindelse med den fortsatte afvandring af unge fra landbruget — medført et øget behov for ændringer i landbrugets struktur. De nugældende bestemmelser om sammenlægning og nedlægning af mindre landbrugsejendomme muliggør ganske vist, at der på frivilligt grundlag finder en udvikling sted henimod større brugsstørrelser; men for at skabe øget mulighed for en øjeblikkelig tilpasning til den stedfundne tekniske og befolkningsmæssige udvikling inden for landbruget har regeringen anset det for nødvendigt, at der fastsættes bestemmelser, der tillader midlertidig samdrift af to ejendomme, der er bekvemt beliggende for en samlet rational drift, alene på betingelse af, at bygningerne holdes forsvarligt ved lige og holdes brandforsikrede.

I forbindelse hermed har regeringen anset det for påkrævet, at landbrugspligten udvides til at omfatte de såkaldte „frie jorder“, der er vurderet sammen med landbrugsejendommen.

Et andet væsentligt middel for det offentlige i bestræbelserne for at bevare jorden på danske hænder er indførelsen af en ud-

videt offentlig forkøbsret. Denne vil på de områder, hvor bopælspligten på landbrugs-ejendomme ikke er virksom, supplere reglerne og muliggøre, at de nævnte formål opnås. Forkøbsretten vil desuden muliggøre en planlæggende jordpolitik i forhold til byudviklingen og udviklingen af rekreative områder m. v.

Det er velkendt, at der i sønderjyske kredse er en vis uro med hensyn til de jordproblemer, der kan opstå ved dansk medlemskab af fællesmarkedet, men gennemføres bestemmelserne vedrørende bopælspligt som vilkår for erhvervelse af landbrugsejendomme og den generelle forkøbsret til landbrugsjord, vil risikoen for en uønsket udvikling i Sønderjylland være væsentligt reduceret.

Den landbrugsjord, der af staten erhverves i henhold til disse bestemmelser, kan enten videresælges eller udlejes eller bortforpagtes eller anvendes til offentlige formål i snævrere forstand. Det tilkommer landbrugsministeren at fastsætte de nærmere retningslinjer herfor, og det vil blive jordlovsudvalgets sag at administrere efter disse retningslinjer.

Den statslige forkøbsret skal ikke gælde i byudviklingsområdernes inder- og mellemzoner, og statens forkøbsret skal ikke kunne gøres gældende, hvor det er kommunerne, der står som købere.

Regeringen har fundet det i bedst overensstemmelse med de hidtidige tendenser i udviklingen at overlade det til kommunerne at fremskaffe jord til byformål. Kommunerne har i forvejen en betydelig aktivitet på dette område. I de senere år har de samlede kommunale jorderhvervelser andraget henved 150 mill. kr. årlig. Det af indenrigsministeren fremsatte lovforslag indebærer således en fortsættelse af en allerede igangværende tendens. Den almindelige kommunale forkøbsret skal kun gælde ejendomme på over 6 000 m² beliggende i inder- og mellemzoner. I andre kommuner skal kommunalbestyrelsen dog ved tinglysning kunne sikre sig forkøbsret til bestemte ejendomme beliggende inden for byområder, der omfattes af en godkendt byplan eller dispositionsplan.

For at sikre, at kommuner, der stilles over for krav om at skulle forberede modtagelsen af en uforholdsmæssigt stor befolk-